

## ПРОБЛЕМИ ВИБОРУ МЕТОДУ НАРАХУВАННЯ АМОТИЗАЦІЇ

**СЕМЕНЮК Олександра, здобувач вищої освіти  
спеціальність 071 Облік і оподаткування**

**Луцький національний технічний університет**

*Анотація:* Проблема вибору методу нарахування амортизації є надзвичайно значущою для сучасного бухгалтерського обліку, оскільки від цього залежить правдивість фінансової звітності, податкове навантаження, раціональність управлінських рішень та привабливість для інвесторів підприємства.

*Ключові слова:* нарахування амортизації, метод, бухгалтерський облік, необоротні активи.

Проблема вибору методу нарахування амортизації є дуже важливою у сучасному бухгалтерському обліку, позаяк саме амортизаційні відрахування докорінно впливають на фінансові результати діяльності підприємства, оподатковуваний прибуток, інвестиційну привабливість бізнесу та формування собівартості продукції. В умовах ринкової економіки підприємства постійно знаходяться у пошуку найбільш прийнятного співвідношення між можливостями мінімізації витрат та правдивістю фінансової звітності. Саме від вибору методу нарахування амортизації залежить швидкість перенесення вартості необоротних активів на витрати, що безпосередньо відбивається на показники рентабельності та податкове навантаження.

Сама складність полягає в тому, що на практиці не існує універсального методу амортизації, який би підійшов для всіх підприємств. Різні методи - прямолінійний, виробничий, метод зменшення залишкової вартості чи прискореного зменшення залишкової вартості, по-різному відображають рух зносу активів та ступінь їх використання у господарському процесі. Помилково обраний метод нарахування амортизації може призвести до спотворення фінансових результатів, ускладнити управлінські рішення та знизити прозорість обліку.

У НП(С)БО 7 «Основні засоби» визначено, що «амортизація – це систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання. Підприємство самостійно обирає

метод амортизації, закріплюючи його у наказі про облікову політику, та застосовує протягом усього періоду використання об'єкта» [1].

У практичній діяльності обрання економічно виправданого методу нарахування амортизації є досить складним, оскільки існує ряд умов - суб'єктивного та об'єктивного характеру: термін корисного використання, передбачуваний обсяг виготовленої продукції (робіт, послуг), розмір ліквідаційної суми, швидкість інфляції і науково-технічного прогресу. Кожен метод має переваги та недоліки, які слід брати до уваги при розробці облікової політики на підприємстві.

Варто зазначити, що згідно з НП(С)БО 7 зміна методу амортизації допускається лише у випадку зміни очікуваного механізму отримання економічних вигод від використання активу. Це передбачає від підприємства обґрунтовані пояснення та підтвердження документами.

У міжнародній практиці (МСБО 16 «Основні засоби») також вказується, що метод амортизації має відображати модель використання підприємством економічних прибутків від активу. Якщо реальне використання активу змінюється, то підприємство має переглянути метод і термін корисного використання. Таким чином, вибір методу потребує не лише бухгалтерської, а й економічної аргументації.

Прямолінійний метод гарантує рівномірний розподіл витрат, проте не беручи до уваги того, що активи можуть інтенсивніше зношуватися на початку експлуатації.

Методи прискореної амортизації (зменшення залишкової вартості, кумулятивний) дають можливість швидше відшкодувати вартість активу, зменшуючи прибуток у перші роки та зменшуючи податкове навантаження. Проте у наступних періодах витрати на амортизацію суттєво знижуються, що може викривляти реальну динаміку фінансових результатів.

Виробничий метод найбільш відповідає економічній сутності зносу активів, оскільки відображає реальний обсяг виробленої продукції чи наданих

послуг. Проте його використання ускладнене необхідністю постійного ведення точного кількісного обліку виробітку.

Проблема вибору методу нарахування амортизації є надзвичайно значущою для сучасного бухгалтерського обліку, оскільки від цього залежить правдивість фінансової звітності, податкове навантаження, раціональність управлінських рішень та привабливість для інвесторів підприємства. Неправильний вибір методу може призвести до спотворення фінансових результатів і втрати прозорості обліку. Водночас законодавчі норми (НП(С)БО 7 «Основні засоби», МСБО 16 «Основні засоби») визначають основні правила, але не передбачають універсального підходу, що зумовлює потребу у індивідуальному обґрунтуванні на кожному підприємстві.

Вирішення проблеми обрання методу амортизації полягає у поєднанні вимог стандартів бухгалтерського обліку з економічною доцільністю. Підприємствам слід вибирати метод, який найточніше відображає механізм отримання економічних вигід від активу, закріпити його в документі про облікову політику та зберігати послідовність застосування. Зміна методу має здійснюватися лише у випадку зміни характеру використання активу, що відповідає УП(С)БО 7 та МСБО 16.

### ***Література:***

1. НП(С)БО 7 «Основні засоби» затверджений наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92.

2. Гура, Н., & Мандрика, Д. (2020). ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ. Молодий вчений, 2 (78), 32-35.

***Анотація:*** *The problem of choosing a depreciation method is extremely important for modern accounting, since the veracity of financial statements, tax burden, rationality of management decisions and attractiveness of the enterprise for investors depend on it.*

***Ключові слова:*** *depreciation, method, accounting, non-current assets.*

***Науковий керівник – ЧУДОВЕЦЬ Віталій,  
к.е.н. доцент кафедри обліку і аудиту,  
Луцький національний технічний університет,  
м. Луцьк***